

**HOTUBA YA MKURUGENZI MTENDAJI WILAYA YA MPWAPWA KWENYE
MAADHIMISHO YA SIKU YA MTOTO WA AFRIKA WILAYA YA MPWAPWA TAREHE
16/06/2017.**

Waheshimiwa Madiwani

Ndugu Mkurugenzi Mtendaji

Ndugu Viongozi wa Serikali na Vyama vya Siasa

Ndugu Viongozi wa Dini, Taasisi na Mashirika Mbalimbali

Ndugu Wakuu wa Idara

Watoto wote

Ndugu wageni waalikwa, Mabibi na mabwana

Ndugu Wananchi,

Awali ya yote napenda kumshukuru Mwenyezi Mungu kwa kutufikisha Siku hii ya leo.

Pia napenda kuwapa hongera wale waliojaliwa kujinyima na kufunga Mwezi Mtukufu wa Ramadhani naomba Mola awaongezee thawabu.

Aidha, napenda kuwashukuru sana na kuwapongeza ninyi nyote mlioitikia wito wa kufika hapa siku hii ya leo, tunawapongeza jinsi ambavyo mmeandaa maadhimisho ya siku ya mtoto katika Wilaya yetu hii ya Mpwapwa, mlivyoweza kushiriki nyinyi pamoja na watoto wetu, hivyo nawapongezeni sana.

Shukrani za kipekee ziwaendee Shirika lisilo la Kiserikali la Compassion kupitia Makanisa ya TAG, KKKT, Mt. Paul, EAGT Sayuni na Kanisa la Watakatifu wote. Aidha, napenda kutoa shukrani kwa Benki za NMB, na CRDB Mpwapwa kwa michango yao na kuwezesha kufanikisha maadhimisho ya siku ya leo.

Ndugu Wananchi,

Nimefurahi pia kupata nafasi hii ya kuwa Mgeni Rasmi katika maadhimisho haya ya siku ya Mtoto wa Afrika inayoadhimishwa kiwilaya hapa leo-Kata ya Mpwapwa Mjini. Lakini pia nimefurahi kiuona maonyesho, shughuli za vipaji mbali mbali vya watoto zikiwemo nyimbo, maigizo Sarakasi na Mashairi.

Nawapongeza sana kwa wale watoto walioonyesha vipaji vyao na natoa mwito kwa Halmashauri ya Wilaya kuandaa Matamasha na maonyesha kama haya kama mlivyoomba kwenye risala yenu ili iwe chachu kwa watoto kuweza kuibua vipaji mbalimbali vya watoto. Aidha, nimesikia Risala ya watoto ambayo imejumuisha haki za kimsingi za watoto ambayo imebainisha wazi majukumu ya kila mdau yaani wazazi/walezi, familia, taasisi za dini, asasi za kiraia na jamii kwa ujumla.

Ndugu wananchi,

Baada ya kusema haya sasa pia ningependa kueleza hasa nini madhumuni ya kuadhimisha siku hii ya mtoto wa Afrika tarehe 16 Juni kila mwaka. Siku hii huadhimishwa na nchi huru za bara la Afrika, Tanzania ikiwa ni mojawapo. Madhumuni ya kuadhimisha siku hii, kwanza ni kumbukumbu ya mateso na kunyanyaswa kwa watoto wa kitongoji cha Soweto huko Afrika ya kusini iliyokuwa chini ya utawala wa Kikaburu siku ambayo watoto wa Soweto waliandamana kupinga sheria mpya ya Makaburu katika kufundisha shule zote kwa lugha ya kigeni. Siku hiyo watoto waliandamana kwa nia ya kusikilizwa shida zao. Matokeo yake Askari wa Makaburu waliamriwa kutawanya kwa nguvu. Katika kufanya hivyo walifyatua risasi na kuwauwa watoto wengi. Jambo ambalo ni ukatili kwa watoto.

Kauli mbiu ya mwaka huu inasema **"MAENDELEO ENDELEVU 2030: IMARISHA ULINZI NA FURSA SAWA KWA WATOTO"**

Ndugu wananchi,

Kimsingi Sheria ya mtoto namba 21/2009 imetungwa na kupitishwa na Bunge la Jamhuri ya Muungano mwaka 2009 na kusainiwa na Mheshimiwa Rais mwaka 2009. Lengo hasa la utungwaji wa sheria hii na kuwezesha ulinzi wa kijamii na kisheria kwa watoto na kusaidia mifumo rasmi yenye kutekeleza na kusimamia haki za mtoto kuweza kutoa haki na kutekeleza sheria ipasavyo.

Ndugu wananchi,

Sheria imetungwa kuondoa mkanganyiko uliokuwepo awali ambao ulisababishwa na Sheria mbali mbali zilizomtafsiri mtoto tofauti tofauti. Serikali inafanya utaratibu wa kurekebisha sheria nyingine zinazohusu watoto kwa

kupokea maoni toka kwa wadau mbali mbali na kufanyia marekebisho ya sheria hizo.

Ndugu wananchi,

Mtoto ametafsiriwa katika kifungu cha 4(1) cha sheria ya mtoto kuwa ni mtu yeyote aliye chini ya umri wa miaka kumi na nane (18). Sheria imeainisha haki za mtoto ikiwa na maana stahili muhimu za mtoto kumuwezesha kufurahia, na kuendelea kwake kuishi. Zaidi, sheria imeainisha wajibu wa mtoto kwa familia, jamii na nchi yake.

Ndugu wananchi,

Kuna haki mbalimbali zinazomuhusu mtoto ikiwemo haki ya kuishi, haki ya kupata jina, haki ya urithi, haki ya kutobaguliwa, haki ya kuendelezwa, haki ya kutoa mawazo katika masuala yanayomgusa maslahi yake na haki ya ulinzi.

Ndugu wananchi,

Kutokana na kauli mbiu ya mwaka huu inaonyesha wazi kuwa bado wadau tuna jukumu kubwa la kutekeleza haki ya Ulinzi wa mtoto. Lengo kuu la kauli mbiu hii ni kuihamasisha jamii kukabiliana na hali ya vitendo viovu wanaofanyiwa watoto ikiwemo ubakaji na kulawitiwa. Sheria ya mtoto imeainisha wajibu wa kulinda haki za mtoto kwa wadau mbalimbali wanaohudumia watoto.

Ndugu wananchi,

Kifungu cha 8(1)-(2) kinatamka kuwa ni wajibu wa mzazi au mlezi anayeishi na mtoto kuweza kumtunza mtoto kwa kumpatia haki pamoja na mahitaji kama Chakula, Malezi ikiwa ni pamoja na makazi, matibabu na kupatiwa chanjo, elimu, uhuru, haki ya kucheza, kustarehe na kupumzika.

Ndugu wananchi,

Kifungu cha 21 na 27 ndio vyenye kutoa wajibu wa kimalezi kwa waangalizi wa watoto na mameneja wa Taasisi zinazolea watoto kama Compassion na makao ya watoto kwa kuainisha majukumu yafuatayo:- kuhakikisha maendeleo ya mtoto yanafikiwa wakiwa chini yao kama kupata elimu na kuangaliwa vyema

katika upande wa afya, kuwasiliana na wazazi juu ya maendeleo ya mtoto na Ulinzi wa mtoto kwa kipindi chote wawapo katika kituo.

Ndugu wananchi,

Sheria imeweka wajibu kwa jamii kwa kumtaka mwanajamii mwenye taarifa au ushahidi kuhusiana na mtoto ambaye haki zake zinakiukwa na mzazi, mlezi au ndugu au mtu yeyote kutoa taarifa kwenye Serikali za mitaa, vyombo vya dola au kupiga Simu namba 116 inayohusu huduma kwa mtoto Tanzania, huduma hii haina malipo yoyote. Wazazi tushirikiane katika kutoa taarifa kamili na sahihi kwa wale wote ambao wanawafanyia watoto vitendo viovu vikiwemo ubakaji na ulawiti ili Serikali iweze kuwachukulia hatua Kali za Kisheria kwa watakaobainika.

Ndugu wananchi,

Serikali za Mitaaa zina wajibu wa kulinda na kutetea maslahi ya mtoto katika eneo husika kupitia Afisa Ustawi wa Jamii. Serikali za Mitaa zitashirikiana na jeshi la Polisi katika kuwatafuta wazazi, walezi, na ndugu wa watoto waliotelekezwa kwa nia ya kuwapatia watoto malezi yaliyojengwa katika misingi bora.

Ndugu wananchi,

Wazazi na jamii wanalo jukumu la kuwalinda watoto kwa kuwazuia kushiriki kwenye maeneo ambayo yanaweza kusababisha vitendo viovu kufanyika ikiwemo vibanda vya kuonyesha Sinema, kufuatilia zawadi zinazotolewa kwa watoto kwa watu wasiofahamika na wazazi na walezi wa watoto, kuweka utaratibu mzuri na salama wa watoto kwenda na kurudi shule kwa maeneo au vijiji ambavyo shule zipo mbali na makazi ya wananchi ili kuwalinda watoto na watu wabaya wanaotumia umbali huo kuwatendea uovu watoto.

Ndugu wananchi,

Pia wazazi, Taasisi na jamii kuitikia wito wa Serikali na kila inapowezekana kujenga mabweni katika shule zetu za Sekondari ili kuwasaidia ulinzi kwa mtoto. Watoto walindwe ili waweze kutimiza ndoto zao na kufikia malengo yao. Wazazi tukumbuke kuwa toka miaka ya zamani mtoto ni wa wote hivyo ni jukumu letu

kuendelea kumlinda kwa gharama zozote kwani **"Mtoto wa Mwenzi ni Mwanao Pia"**

Ndugu wananchi,

Iwapo Mamlaka ya Serikali za Mitaa haitafanikiwa katika kupata wazazi wa mtoto basi itaelekeza suala hilo kwa Afisa Ustawi wa Jamii. Afisa Ustawi wa Jamii na Polisi ni lazima wafanye Uchunguzi ndani ya eneo la Mamlaka ya Serikali za Mitaa juu ya ukiukwaji wa haki za mtoto.

Ndugu wananchi,

Kutokana na Changamoto zilizoainishwa kwenye Risala ya Watoto nitoe mwito kwa Halmashauri ya Wilaya kwa kushirikiana na wadau wengine wanaohudumia watoto kuweza kuwajengea Miundombinu rafiki kwa watoto ili kuweza kuibua vipaji mbalimbali walivyonyavyo ikiwemo kutenga Maeneo ya Michezo, Kuandaa matamasha ya Maonyesho ya kuibua vipaji, na Alama za Barabarani hasa maeneo ya Shule. Aidha, Halmashauri isimamie sheria za majengo kuhakikisha yanayotumiwa na Jamii yawe na miundombinu rafiki kwa watoto na watu wenye ulemavu ili waweze kupata huduma kwa urahisi zaidi.

Ndugu wananchi,

Mwisho natoa ushauri kwa wadau wote wazazi/walezi, jamii, Taasisi za dini, Asasi za kiraia, Serikali za Mitaa na vyombo vya dola watashirikiana kwa karibu basi kwa pamoja tutaweza kutekeleza haki ya ulinzi wa watoto na kuepuka na kuvitokomeza vitendo vya Ubakaji na Ulawiti wa watoto.

Mungu Wabariki Watoto Wote

Mungu Ibariki Mpwapwa

Mungu Ibariki Tanzania

Ahsanteni Sana kwa Kunisikiliza.